

Sygn. akt I ACa 13/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Wiklak (sprawozdawca)
Sędziowie:	SSA Bożena Błaszczuk SSA Tomasz Szabelski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **C. R.**

przeciwko **B. P.**

o zachówek

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 25 października 2012r. sygn. akt I C 1546/10

1. oddala apelację;
2. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu adwokatowi P. W. kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) zł brutto tytułem wynagrodzenia za udzieloną powódce z urzędu nieopłaconą pomoc prawną w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 13/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem dnia 25 października 2012 r. Sąd Okręgowy Kaliszu w sprawie z powództwa C. R. przeciwko B. P. zasądził od pozwanej na rzecz powódki C. R. kwotę 7 163,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne. Wynika z nich, że ojciec powódki i pozwanej S. R. zmarł w dniu (...). Spadek po nim na podstawie testamentu notarialnego nabyła w całości pozwana.

Spadkodawczyni - E. R., żona S. R. zmarła w 1973r. Spadek po E. R. nabył w całości jej mąż S. R.. Spadkodawcy S. i E. małżonkowie R. mieli pięcioro dzieci, z których jedno zmarło jeszcze przed zgonem E. R. i pozostawiło po sobie jedno dziecko - wnuka spadkodawców.

E. R. i S. R. nie pozostawili po sobie majątku spadkowego.

Powódka jest inwalidką.

W dniu 23 grudnia 1993 r. spadkodawca S. R. darował pozwanej B. P. i jej mężowi H. P. do wspólności ustawowej nieruchomości położoną w K. gmina M. o powierzchni 1,12 ha, zabudowaną trzydziestoletnim domem mieszkalnym o powierzchni 75 m² i kurnikiem.

Darowana przez spadkodawcę nieruchomość składa się z dwóch działek. Jedna z nich jest częściowo zalesiona. Pozostała część działek to grunty orne, łąki i pastwiska. Druga z działek jest zabudowana budynkiem mieszkalnym i kurnikiem. W chwili darowizny budynek był w dobrym stanie. Jego właściciel dbał o niego i wykonywał bieżące remonty. Do budynku była doprowadzona energia elektryczna i woda. Posiadał on drewniane okna, podłogi z desek i piec kaflowy oraz kuchenny i nie zagospodarowany strych.

Obdarowani pobudowali na tej nieruchomości garaż. Wykonali remont

budynku. Zmienili okna z drewnianych na okna PCV, wymienili drewniane podłogi na panele i płytki z glazury, założyli centralne ogrzewanie oraz zaadaptowano strych i ocieplili cały budynek.

Wartość całej nieruchomości według jej stanu na dzień darowizny i aktualnych cen Sąd Okręgowy ustalił na kwotę 107.449 zł, opierając się w tym zakresie na opinii biegłego sądowego P. J.. W ocenie tego Sądu negowanie opinii tylko dlatego, że powódka nie jest zadowolona z wniosków w niej zawartych, bez rzeczowego i racjonalnego wskazania błędów opinii, nie może doprowadzić do jej zdezwuowania. Z tego też powodu oddalono wniosek powódki o powołanie innego biegłego i o ponowną wycenę spornej nieruchomości.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że na podstawie art. 991 k.c., zstępnemu który byłby powołany do spadku z mocy ustawy i jest trwale niezdolny do pracy, należą się dwie trzecie udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym.

Powódka jest jednym pięciorga dzieci S. i E. małżonków R.. Jedno z dzieci spadkodawców nie dożyło otwarcia spadku, ale pozostawiło po sobie jedno dziecko - wnuka spadkodawców. Udział w przypadającym powódce spadku, gdyby była ona powołana z mocy ustawy, wyniósłby jedną piątą.

Oboje spadkodawcy nie pozostawili po sobie spadku. Jednak na podstawie art. 993 k.c., przy obliczaniu zachowku dolicza się do spadku darowizny. Spadkodawca S. R. darował pozwanej i jej mężowi nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym i kurnikiem.

Na podstawie art. 995 § 1 k.c., wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu jej dokonania i według cen z chwili ustalania zachowku. Sporna nieruchomość, według jej stanu z chwili darowizny, a cen aktualnych jest warta 107.449 zł.

Pozwana została przez spadkodawcę obdarowana udziałem w nieruchomości, którego wartość wynosi 53.724,50 zł. Pozostały udział w darowanej nieruchomości otrzymał H. P..

Gdyby powódka była powołana do spadku z mocy ustawy, jej udział w darowanej pozwanej nieruchomości, przedstawiałby wartość 10 744,90 zł. (53.724,50 : 5). Powódka jest osobą trwale niezdolną do pracy i należą się jej dwie trzecie udziału spadkowego, który by jej przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, co odpowiada kwocie 7 163,27 zł i taka kwota podlegała zasądzeniu od pozwanej na rzecz powódki.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwo został zaskarżony apelacją powódki, która zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na zasądzeniu na rzecz powódki kwoty 7.163,27 zł, podczas gdy zasądzona kwota powinna być znacznie wyższa.

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji celem przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego na okoliczność wartości darowanej nieruchomości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Podniesiony w niej zarzut w istocie sprowadza się do zakwestionowania ustaleń w zakresie wartości nieruchomości, będącej podstawą obliczenia zachowku oraz wartości dowodowej opinii, służącej za podstawę tych ustaleń. Zarzut ten jest chybiony. Wbrew odmiennemu przekonaniu skarżącej, Sąd Okręgowy słusznie uznał złożoną opinię za miarodajną podstawę ustalenia wartości nieruchomości. Powódka ani przed Sądem pierwszej instancji, ani w apelacji nie zakwestionowała prawidłowości zastosowanej przez biegłego metody porównawczej. Biegły przeanalizował ceny transakcyjne i posługując się tą metodą, prawidłowo oszacował wartość obu darowanych działek, wyceniając zabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,19 ha na kwotę 98.369 zł i działkę nr (...) o powierzchni 0,93 ha na kwotę 9.080 zł. Wymaga podkreślenia, że wycena musiała uwzględniać stan z chwili dokonania darowizny.

W tej dacie strych nie był zagospodarowany i w związku z tym, wbrew odmiennemu stanowisku skarżącej to, że obecnie pomieszczenia strychowe spełniają warunki dla pomieszczeń mieszkalnych, pozostaje bez wpływu na wycenę dokonywaną na potrzeby obliczenia należnego powódce zachowku. Podobną uwagę należy poczynić w odniesieniu do wyceny niezabudowanej działki nr (...) o powierzchni 0,93 ha. W dacie darowizny obowiązywał plan zagospodarowania przestrzennego z 1993 r. Zgodnie z tym planem działka nr (...) była i jest przeznaczona pod uprawy polowe, łąki, pastwiska i zadrzewienie. Obecny sposób zagospodarowania działki odpowiada temu przeznaczeniu. Wypowiedzenie się w przedmiocie możliwości przekształcenia tej działki z rolnej na budowlaną nie mieściło w granicach zakreślonych biegłemu w tezie dowodowej, uwzględniającej treść art. 995 § 1 k.c.

Dokonana wycena uwzględnia sytuację na lokalnym rynku nieruchomości i została dokonana po przeanalizowaniu cen transakcyjnych nieruchomości podobnych. W świetle podniesionych w apelacji zarzutów brak jest podstaw do jej zakwestionowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. i orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.